

שחיתות בצמרת

שקושרים נגדה אויביה הקאטולים, שבי יבשת. ובכן — אם נכונה הטענה שלא שייקספיר השחקן חיבר את המחזות הנזכרים אים את שמו, אלא כריסטופר מאלרו, כפי שעדיין סבורים רבים — מסתבר שמחבר המלט אכן היה סוכן חשאי!

דבר המוכיח שכל העולם לא רק במה, אלא גם זירת-ריגול.

שיקספיר

כל העולם זירת ריגול

צ'ארלס השני
סוכן צרפתי

טאלייראן
מצפון גמיש

דניאל ריפו
סוכן חשאי

ספיר וג'אקומו קאזאנובה. המחברים מנסים להוכיח כסיפורם כי אישים אלה היו מושחתים, ריגול וררי מו את כניעמם.

מחברי הספר, יוצא קיבוץ מסדה, ארנזון הדר (31) ומי שהיה עורך "במחנה נח"ל", כונה תירוש (29), עברו על עשרות סיפורי היסטוריה, והם טוענים כי הסיפורים בספר אותנטיים, למרות פורמטיקה של הדימויים שהוסיפו, לשם שטף הקריאה. בנגד האקטואליות של נושא השחיתות, מאפשר "העולם הזה" לשניים לפרסם את השגותיהם על חלק מן הדמויות המופיעות בסיפורם:

כיסוי הוצאתו השוטפות, "לתאם" את מדיניות-החוץ של אנגליה עם זו של צרפת. את ההצעה המפתה והמחוצפת הזאת העלתה בפני צ'ארלס אחותו, הנרייטה — שהייתה גם גיסתו של לואי. וכיוון שזו באה בצירוף "מחזיק-מפתחות" (או: "שי-חינס") נהדר בשם מאדמואל דה-קאראוואל — קיבל אותה צ'ארלס בלי לחשוב פעמיים. כך הצטרפה אנגליה לצרפת הקאטולית במלחמתה נגד הולנד הפרוטסטנטית. בר מילחמה שבה האינטרס הלאומי האנגלי חייב, באופן ברור, התייצבות לצידה של הולנד דווקא.

שארל טאלייראן

(1754—1838)

כשמת שארל טאלייראן, שר-החוץ הי מפורסם ביותר בתולדות צרפת, שאלה את עצמה אירופה כולה: "מעניין מאד, מדוע הוא עשה את זה?" מפני שבקריירה הי ארוכה שלו, התגלה טאלייראן כאיש בעל מצפון גמיש בצורה בלתי-רגילה, אשר בגד בכל אדוניו (ואלה היו רבים מאד), ואשר לא עשה, מעולם, דברים סתם. בשמשו כשר-החוץ, קיבל מהאנגלים סכר מיכסף עצומים תמורת גילוי הסעיפים האנטי-בריטיים (הסודיים, כמובן) בהסכם טילוט שבין צרפת לרוסיה ובאופורט גיי לה לצאר אלכסנדר את קלפיו של נאפוליון און ממש מתחת לחוטמם של שירותי הביטחון הצרפתיים.

במשך הזמן הרחיב את חוג לקוחותיו, והחל מוכר את סודות צרפת גם לאוסטריה. נאפוליון, שידע כי טאלייראן בוגד בו, כינה אותו "צואה בגרבי-משני", אבל לא הסכים מעולם לוותר על שירותיו, וי סירב לקבל את התפטרותו הרבות.

דניאל ריפו

(1660—1731)

מעטים יודעים שמחברו המפורסם של ספר-ההפתקאות רובינזון קרוו היה, בי עצם, כל חייו, סוחר מתוסכל. במשך הזמן, תודות לשיגעון-המיסחר שלו — הפך ריפו תיאורטיקן כלכלי, שד הקדים בהרבה את בני-דורו. אבל שכל לחוד — ומול לחוד. הדבר לא עזר לו בתחום המעשה, שבו פשט את הרגל שוב ושוב. נושיו רדפו אותו במישפטים, וי כאילו לא די בכך — עורר נגדו ריפו אויבים במישקל כבד, כאשר פירסם פמר פלט אנטי-כנסייתי חריף. הוא הושלך ל-כלא על הוצאת דיבה, והיה נשאר שם זמן רב לולא הגה רעיון מבריק, שבזכותו נהנה מחסינות ממשלתית עד סוף ימיו. הוא הציע לראש-הממשלה, הארל, להי קים רשת של סוכנים חשאיים, אשר תקיף לא רק את אנגליה, אלא גם ארצות שכנות. ריפו קיבל יד חופשית בפעולתו, והוא עסק באירגון הרשת הזו כמה שנים טובות. אחת מתוצאות הלוואי הלא-צפויות של נדודיו החשאיים — מדריך-תיירים מעולה למסייר בבריטניה הגדולה, מפריע-טו.

וויליאם שייקספיר

(1564—1616)

לא צריך להגידם. וויליאם שייקספיר לא היה לא מרגל ולא סוכן-חשאי — אבל אם הוא לא, הרי כריסטופר מאלרו — היה, ועוד איך! בקיץ 1587 יצא מאלרו בשליחותה של אליזבת הגדולה לסמינר הקאטולי בריימס (צרפת), כדי לדווח לה על כל הקשרים

מיקרי השחיתות בצמרת המימסדית, שהתגלו לאחרונה, אינם המצאה ישראלית. בספר חדש, פרי מחקר של שנים, מנסים מחבריו לחשוף מיקרו-שחיתות של דמויות היסטוריות בולטות, שניצלו את מעמדן לקידום האישי, על חשבון כניעמם.

הספר, "זאב בורד בחצר עוינת", * עוסק ב-16 דמויות היסטוריות מפורסמות: דניאל ריפו, פטר פאול רובנס, פטר הגדול, נאפוליון, טאלייראן, תחשמן רישיניה, לורנס איש ערב, לואי ה-14, ראספוטין, מקיאווולי, אלפרד הגדול, מאדאם דה-פומפאדור, הי מלך צ'ארלס השני, פייר בומארשה, וויליאם שייקי

ניקולו מקיאווולי

(1469—1527)

מעניין כמה מחסידי ניקולו מקיאווולי יודעים שמחברו של הנסיך המהולל, כתב את "צירת-המופת שלו" — מאונס, כדי להילחם בשיעמום אחרי שפוטר ממישרתו, ובמיסגרת ניסיונותיו לחזור ולקבל את תפקידו כסוכן-נוסע של עירו, פירנצה. במשך 10 שנים הורץ מקיאווולי לכל פינות איטליה, ריחרח ושלח הביתה דו"חות, כאספן-אינפורמציה שקדן. לפע מים הצליח — והשיג נתונים מדויקים לגבי גודלם של חילות-המצב הצרפתי והגרמני אשר חנו בוורונה.

לפעמים, כל מה שיכול למסור היה מיספר הסוסים במישלחת האפיפיורית שי יצאה לפגוש את קיסר גרמניה — פשוט, מפני שנתונים אחרים הוא לא הצליח כלל להשיג.

ג'אקומו קאזאנובה

(1725—1798)

ראשי שירותי-הביטחון והריגול של אי-רופה צריכים היו להיות עיוורים וחרשים כדי לא לגלות את הפוטנציאל הריגולי שהיה טמון במאהב, ההרפתקן, האביר וכו', שיפויו ופירסומו היוו כרטיס-ביקור וכנסיון-חינם לכל החצרות ובתי האצולה של היבשת.

ואכן, קאזאנובה מילא, משך תקופה מסוימת, כמה שליחויות סודיות עבור צרפת (אחת מוזרה מאד, בעיר-הנמל דנקירק, ושבניה — בעלת חשיבות עצומה עבור צרפת — בהולנד).

20 שנה אחרי-כך הוא שימש כסוכן-חרש של האינקוויזיציה הוונציאנית, בתפקיד — מלשין...

פייר בומארשה

(1732—1796)

פרשת-שחוד מהדהדת, שאימה לשלוח אותו לבסטיליה, הביאה את פייר אוגוסטין קארון דה-בומארשה — מחברם של הספר מסוויליה ושל נישואי פיגארו לקבל, בי שימחה את הצעתו של לואי ה-15, להצי טרף לרשת הסוכנים החשאיים המלכותיים, שכונתה "סוד המלך". תחילה הוא מילא כמה שליחויות, "סיפוריות", כאשר יצא לסתום את פיותיהם של סחטנים שאיימו לפרסם פרטים פיקאנטיים על עברו של פילגשי המלך.

בהמשך, שימש בומארשה כאיש-קשר ראשי עם נציגי המושבות האמריקניות, בתקופה שבה צרפת הרישומית עדיין לא החליטה אם לתמוך בגלוי במרד המושבות, ובמילחמתן לעצמאות. לשם כך הקים בומארשה חברת מיסחר... ספרדית!

מאדאם דה-פומפאדור

(1721—1763)

יש סוכנים חשאיים שעושים מה שהם עושים עבור כסף. יש העושים זאת מתוך אידיאליזם ו/או אידיאולוגיות. מאדאם דה-פומפאדור, הפילגש הידועה ביותר בהיסטוריה, אהובתו של לואי ה-15 מלך צרפת, עשתה שירותים מצויינים לקיסרות האוסטריית, ארוך-גלגל — יחס.

הדוכסית, שנשארה באיזה מקום בליבה כל חייה בורגנית קטנה, נמסה לנוכח מתי

* 212 עמודים, הוצאת פלג, איורים: אבנר כץ.